

2 India Pak War - हिमाचलस्य
(सूबेदार मेजर) पवनजरियालः
पुंछे बलिदानी अभवत्,
मासद्वयानन्तरं निवृत्तिः आसीत्

3 'संस्कृतशास्त्रं तस्य च
विविधायामाः' इति
विषयमाधारिता सम्पन्ना
अन्ताराष्ट्रीयी संगोष्ठी

4 पाकिस्ताने जैश-ए-मोहम्मद अथ च
लश्कर-ए-तैयबा इत्यनयोः
आतङ्कित-गुल्मयोः पञ्च कुख्याताः
आतंकवादिनः व्यापादिताः

निर्धारितसमयात् चतुर्दिनानि पूर्व मानसूनः देशे आगन्तुं शक्नोति

हिमसंस्कृतवार्ताः। मानसूनस्य विषये
शुभसमाचारः आगतः।
वातावरणविभागानुसारम् अस्मिन् वर्षे
निर्धारितसमयात् चतुर्दिनानि पूर्व मानसूनः
देशे आगन्तुं शक्नोति। भारतस्य
वातावरणविभागेन शनिवासरे उक्तं यत्
दक्षिणपश्चिममानसूनस्य
सामान्यप्रारम्भदिनस्य १ जूनमासस्य स्थाने
मे २७ दिनाङ्के केरलतटे आगमिष्यति। यदि
एतत् भवति तर्हि २००९ तः परं प्रथमवारं
भविष्यति यत् मानसूनः एतावता प्राक्
भारतं प्राप्स्यति। जलवायुविभागः कथयति
यत् अण्डमान-निकोबारद्वीपेषु मे-मासस्य
१३ दिनाङ्कपर्यन्तं मानसूनवृष्टिः आरभ्यते
। भारतस्य मौसमविभागेन (IMD)
अप्रैलमासे २०२५ तमस्य वर्षस्य
मानसूनस्य सामान्यवृष्टेः पूर्वानुमानं कृत्वा
एल नीनो-स्थितीनां निराकरणं कृतम्, यत्
सामान्यतया भारतीय-उपमहाद्वीपे वर्षा-
न्यूनतायाः सह सम्बद्धम् अस्ति

पाकिस्तानस्य धार्मिकस्थलेषु क्षेपास्त्रप्रहारस्य अभिमतम् निराधारः - विदेश सचिवः विक्रम मिश्री

विदेश सचिवः विक्रम मिश्री पाकिस्तानस्य
धार्मिकस्थलेषु क्षेपास्त्रप्रहारस्य अभिमतम्
निराधारोपि उक्तवान्। सः अवदत् यत्
पाकिस्तानदेशः भारतीयक्षेपास्त्रैः
अफगानिस्तानदेशे प्रहारितः इति
उद्धोषयति। श्रीमिश्री अवदत् यत्,
अफगानिस्तानस्य जनान्
अवबोधनस्यावश्यकता नास्ति ते पूर्णतया
अवगताः सन्ति यत् केन देशेन नागरिकान्
देशस्य आधारभूतसंरचनां च लक्ष्यं कृतम्।
श्रीमिश्री अवदत् यत् भारतस्य विभाजनस्य
एते पङ्क्तुप्रयासाः असफलतायाः कारणात्
भारतस्य श्री अमृतसरसाहेब इत्यत्र
क्षेपास्त्रप्रहारस्य विषये पाकिस्तानी
अधिकारिणः अपि हास्यास्पदं अभिमतम्
प्रकटयन्ति।

भारतपाकिस्तानयोः युद्धविरामानन्तरं पुनः रात्रौ युद्धविरामसन्धौ उल्लङ्घनम्

हिमसंस्कृतवार्ताः। भारत-पाकिस्तानयोः
मध्ये प्रचलिते संघर्षे चतुर्थे दिने द्वयोः
देशयोः मध्ये युद्धविरामस्य विषये सहमतिः
अभवत्। परन्तु कतिपयेभ्यः घण्टाभ्यः
अनन्तरं पाकिस्तानदेशः पुनः साहसं
दर्शितवान्, सीमायां बहुभ्यः स्थानेभ्यः
गोलीकाण्डस्य सूचनाः अपि आगताः।
भारतीयसशस्त्रसेना युक्तं उत्तरं दत्तवती।
विलम्बेन रात्रौ विदेशसचिवः विक्रममिश्री
अवदत् यत्, गतकेषु घण्टेषु पाकिस्तानेन
युद्धविरामसन्धौ घोररूपेण उल्लङ्घनं
क्रियते। भारतीयसेना पाकिस्तानस्य सीमा
अतिक्रमणस्य प्रतिकारं कृत्वा तस्य
निवारणं कुर्वती अस्ति। प्रथमवारम्
अमेरिकीराष्ट्रपतिः युद्धविरामस्य विषये द्विद्
कृत्वा विश्वं सूचितवान् युद्धस्य निवारणस्य
श्रेयः गृहीतवान् स्यात्, परन्तु भारतेन
सहमतिपूर्व पाकिस्ताने कठिननियमाः
आरोपिताः। एतेषु भविष्ये आतङ्कवादीनां
आक्रमणानां युद्धघोषणारूपेण व्यवहारः
अपि अन्तर्भवति स्म। एतत् एव न,
भारतेन अपि सिन्धुजलसन्धिं पुनः
स्वीक्रियितुं स्पष्टतया अङ्गीकृतम्। विश्वस्य
मनसि आसीत् यत् एषः युद्धविरामः
सम्भवतः शान्तिं पुनः आनयिष्यति, परन्तु
रात्रौ एवाने पाकिस्तानदेशः पठानकोट-
जम्मू-कश्मीरतः राजस्थानसीमापर्यन्तं
प्रचण्डगोलाबारिम् आरब्धवान् ततः
किञ्चित्कालानन्तरं पुनः विशालः झोन्-
आक्रमणः अभवत्। जम्मू, श्रीनगर,
पठानकोट, पोखरण इत्यत्र झोन् प्रेषयित्वा
विस्फोटं कर्तुं

असफलः प्रयासः कृतः।
श्रीनगरसेनामुख्यालयस्य समीपे प्रायः दश
झोन्-यानानि आक्रमणं कृतवन्तः, यत्
वायुरक्षाव्यवस्थायाः कारणेन विफलम्
अभवत्। न केवलम्, अन्यानि सर्वाणि
स्थानानि यत्र झोन्-आक्रमणानि
अभवन्, तावत् यावत् वार्ता लिखिता
तावत् निष्क्रियाः आसन्। अपरपक्षे जम्मू-
कश्मीरस्य अखनूर, पुंच, नोवशेरा, श्रीनगर,
आर एस पुरा, साम्बा, उधमपुर इत्यत्र
शुक्रवासरे रात्रौ रात्रौ एवानात्
पाकिस्तानेन गोलीकाण्डः क्रियमाणः
आसीत्। राजौरीनगरे गोलाकारः (तोपः,
उलूखलः च) कृतः। उधमपुरे झोन्-
आक्रमणम् अभवत्।
आक्रमणानां विषये जम्मू-कश्मीरस्य
मुख्यमन्त्री उमर अब्दुल्लाः अवदत् यत्,
एषः कीदृशः युद्धविरामः अस्ति। श्रीनगरे
विस्फोटस्य शब्दाः श्रूयन्ते। ततः पूर्व
भारतीयविदेशसचिवः विक्रममिश्री
शनिवासरे एतस्य पुष्टिं कृत्वा अवदत् यत्
पाकिस्तानस्य सैन्यसञ्चालनमहानिदेशकः
शनिवासरे अपराह्णे ०३:३५ वादने
भारतीयडीजएएमओ इत्यस्मै सम्पर्कं
कृतवान्। स्थले, वायुसमुद्रे च सर्वविधं
गोलीकाण्डं सैन्यकार्यं च स्थगयिष्यामि इति
तयोः मध्ये सहमतिः अभवत्। शनिवासरे
उभयपक्षेभ्यः एतत् सन्धिं कार्यान्वितुं
निर्देशः दत्तः। सैन्यकार्यक्रमस्य
महानिदेशकः पुनः मे १२ दिनाङ्के मध्याह्ने
१२ वादने वदिष्यति। अपरपक्षे
पाकिस्तानदेशेन भारतेन सह युद्धविरामस्य
घोषणा कृता अस्ति। पाकिस्तानस्य
उपप्रधानमन्त्री इशाकदारः शनिवासरे सायं
५:३० वादने सामाजिकमाध्यमेषु
लिखितवान् यत् भारतं पाकिस्तानं च
तत्कालं युद्धविरामस्य विषये सहमतौ स्तः।
पाकिस्तानदेशः सर्वदा स्वस्य सार्वभौमत्वं
प्रादेशिक-अखण्डतां च न क्षतिं विना
शान्तिसुरक्षायै प्रयतते। युद्धविरामस्य
अनन्तरं पाकिस्तानदेशः भारताय स्वस्य
वायुक्षेत्रं उद्घाटितवान्। पाकिस्तानेन स्वस्य
वायुक्षेत्रे प्रतिबन्धः हतः।

प्रशासनेन प्रसारणवाहिनीभ्यः परामर्शः

प्रसारितः निज-कार्यक्रमेषु नागरिकसुरक्षा

वायवीयाक्रमणस्य सञ्ज्ञेतना ध्वनेः प्रयोगं मा कुर्युः

हिमसंस्कृतवार्ताः - प्रशासनेन प्रसारणवाहिनीभ्यः परामर्शः प्रसारितः यत् ताः
सामुदायिक-जागरूकताभियानम् अतिरिच्य निज-कार्यक्रमेषु नागरिकसुरक्षा
वायवीयाक्रमणस्य सञ्ज्ञेतना ध्वनेः प्रयोगं मा कुर्युः। गृह मन्त्रालयेन स्वीये वक्तव्ये प्रोक्तं
यत् नियमित-सञ्ज्ञेतनायाः ध्वनेः प्रयोगेण वायवीयाक्रमणस्य सञ्ज्ञेतनायाः ध्वनिं प्रति
नागरिकाणां संवेदनशीलतायां न्यूनता भवितुं शक्यते।

सुभाषितम्

अहिंसा परमो धर्मः,
क्लेशजं नाशयेत् हि तम्।
कृपया हि जीवितं,
सर्वत्र शान्तिमुपजीवति॥

अहिंसा परम धर्म है जो क्लेश
का नाश करती है; कृपा से
सभी प्राणी सुखपूर्वक जीवन
व्यतीत करते हैं।

प्रतिदिनं नवीनतमं
हिमसंस्कृतवार्ताः
दैनिकवार्तापत्रं प्राप्त्यर्थं
7876636263
Whatsapp संख्या मध्ये
नमो नमः लिखन्तु

To get the latest
himsanskritvartah
Daily Sanskrit Newspaper
every day, write Hello on
7876636263 Whatsapp

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः
दैनिकपत्रे व्याकरणात्मक-
अशुद्धिनां कृते सम्बद्धाः
पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः
हिमसंस्कृतम् प्रकाशनम्
जसवं कोटला तहसीलपरिसरस्य सम्मुखे
कस्बा कोटला, जिला कांगड़ा हि.प्र.
पत्रव्यवहारसङ्केतः - १७७१११

विदेशमन्त्री डॉ. सुब्रमण्यम-
जयशङ्करः अमेरिकायाः
विदेश-मन्त्रिणा मार्को रुबियो
इत्यमुना सह संवादम् अकरोत्
हिमसंस्कृतवार्ताः - भारत-
पाकिस्तानयोः प्रवर्तितावरोधस्य मध्ये
विदेश मन्त्री डॉ. सुब्रमण्यम-जयशङ्करः
अमरीकीयाः विदेश-मन्त्रिणा मार्को
रुबियो इत्यमुना सह संवादम् अकरोत्।
सामाजिक-सञ्चार-पटले डॉ. जयशङ्करः
अवोचत् यत् भारतस्य दृष्टिकोणं सदैव
सन्तुलितं दायित्वपूर्णं च अवर्तते। अग्रे
अपि एवमेव प्रवर्तिष्यते च।
अमरीकीयाः विदेश-विभागस्य पक्षतः
प्रसारिते वक्तव्ये तत्रत्यः प्रवक्ता टैमी
ब्रूस इत्यस्मै अवोचत् यत्
विदेशमन्त्रिणा मार्को रुबियो इत्यनेन
उभाभ्यां पक्षाभ्याम् अवरोधम् अपाकर्तुं
साक्षात् संवादं स्थापयितुं च सबलं
प्रोक्तम्। तेनोक्तं यत् अमेरिकया
भविष्ये एतादृशान् विवादान् निरसितुं
चर्चायाः समर्थनस्य प्रस्तावः अपि
उपस्थापितः।

India Pak War - हिमाचलस्य (सूबेदार मेजर) पवनजरियालः पुंछे बलिदानी अभवत्, मासद्वयानन्तरं निवृत्तिः आसीत्

पवन जरियालस्य बलिदानस्य समाचारः प्राप्तमात्रेण क्षेत्रे शोकस्य तरङ्गः प्रसृतः। कुटुम्बजनानां दुर्दशा वर्तते, रोदनं कुर्वन्ति। ग्रामजनाः स्थानीयप्रशासनिकपदाधिकारिणः च हुतात्मनः गृहं प्राप्तवन्तः। अन्येष्टिः तस्य मूलग्रामे रविवसरे सोमवासरे वा राज्यसैन्यसम्मानेन भविष्यति। हुतात्मा पवनकुमारः स्वीये पुंछे असौ वृद्ध पिता गरजासिंह, माता, पत्नी सुषमा देवी, पुत्र अभिषेककुमारः, पुत्री अनामिका च त्यक्त्वा गतः। तस्य पुत्रः प्रतियोगितापरीक्षायाः सज्जतां करोति, तस्य पुत्री महाविद्यालये पठति।

मुख्यमंत्री हुतात्मनः पित्रा सह वार्तालापं कृतवान्

मुख्यमंत्री सुखविन्दरसिंहसुक्खुः हुतात्मनः पित्रा सेवानिवृत्तेन हवलदारेण गरजासिंहेन सह दूरभाषेण वार्तालापं कृत्वा सान्त्वनां दत्तवान्। अस्मिन् शोककाले राज्यसर्वकारः परिवारेण सह तिष्ठति इति मुख्यमंत्री अवदत्। शोकसन्देशे सः अवदत् यत् देशस्य एकतां सार्वभौमत्वं च निर्वोद्धुम् एषः एव परमो बलिदानः अस्ति। कृतज्ञं राष्ट्रं तस्य बलिदानं सर्वदा स्मरिष्यति।

मुकेश अग्रिहोत्री पवनजरियालस्य बलिदाने शोकं प्रकटितवान्

उपमुख्यमंत्री मुकेश अग्रिहोत्री अपि (सूबेदार मेजर) पवनकुमारस्य बलिदानस्य विषये दुःखं प्रकटितवान् अस्ति। कांगड़ाजनपदस्य शाहपुरस्य सूबेदार मेजर पवनः देशस्य रक्षां कुर्वन् वीरगतिं प्राप्तवान्। सैन्यपरिवारस्य २५ पंजाबरेजिमेण्टस्य सूबेदारमेजरपवनेन राजौरी-सीमाक्षेत्रे पाकिस्तानदेशात् प्रचण्डगोलीकाण्डस्य समये सर्वोच्चबलिदानं कृतम् उपमुख्यमंत्री उक्तवान् यत् एतादृशानां वीरपुत्राणां बलिदानं राष्ट्रं कदापि न विस्मर्तुं शक्नोति। सः दिवंगतात्मनः शान्तिं प्रदातुम् ईश्वरं प्रार्थितवान्, शोकग्रस्तपरिवाराय एतां अपूरणीयहानिम् सोढुं शक्तिं दातुं च अकामयत्।

हिमाचलस्य वीरस्य

अदम्यशौर्याय परमत्यागस्य च शतशः नमांसि-जयरामठाकुरः

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला।

नेताप्रतिपक्षः जयरामठाकुरः हिमाचलस्य वीरपुत्रस्य (सूबेदार मेजर) पवनकुमार जरियालस्य अदम्यशौर्याय परमबलिदानाय च शोक- संवेदना प्रकट्य श्रद्धांजलिः अर्पितवान्। परिवारे शोकसंवेदनां प्रकटयन् सः अवदत् यत् सूबेदार मेजर पवनकुमारस्य अदम्यशौर्यस्य परमत्यागस्य च गाथा सदैव गायिता भविष्यति। हिमाचलसहितं सम्पूर्णं राष्ट्रं तस्मिन् गर्वम् अनुभवति। अमर हुतात्मनः सूबेदार मेजर पवनकुमारस्य पिता सेनायाम् अपि सेवां कृतवान् अस्ति। जयरामठाकुरः अवदत् यत् सः तस्य पित्रा गरजासिंहेन सह वार्ता कृतवान्, सः अवदत् यत् 'सः प्रसन्नः अस्ति यत् तस्य पुत्रः देशस्य सेवां कृतवान्' इति। धन्याः तादृशाः पितरः तेषां यज्ञसन्तानाः। राष्ट्रसेवायां सन्ततिः समर्पिताः परिवाराय अहं हृदयेन श्रद्धांजलिम् अर्पयामि। जयरामठाकुरः अवदत् यत् एतत् युद्धम् अस्माकं उपरि पाकिस्तानेन आरोपितम् अस्ति। पाकिस्तान अस्माकं निर्दोषजनानां वधस्य पापस्य दण्डं प्राप्नोति। पाकिस्तानदेशः अधुना सम्पूर्णविश्वस्य समक्षं प्रकटितः अस्ति। सिन्दूर-कार्यक्रमे भारतेन पाकिस्तानस्य १०० किलोमीटर अन्तः आक्रमणं कृत्वा पाकिस्तानस्य शीर्षांतकवादिनः मारिताः। अस्मिन् कार्ये मृताः आतङ्कवादिनः तेषां सेनापतयः च सर्वे मानवतायाः शत्रवः सन्ति। ते भारते सहस्राणि जनान् मारयितुं दोषिनः सन्ति। भारतेन पाकिस्तानस्य अन्तः तेषां मुख्यालयं प्रविश्य आतङ्कस्य स्वामिनः मारिताः। अस्य कारणात् पाकिस्तानदेशः आतङ्कितः अस्ति, भारते नागरिकस्थानेषु आक्रमणं कुर्वन् अस्ति। परन्तु पाकिस्तानदेशः स्वयोजनासु सफलतां प्राप्तुं न शक्नोति; भारतीयसेना तस्य योग्यम् उत्तरं ददाति। अस्माकं सेनायां देशस्य जनानां पूर्णविश्वासः अस्ति, अस्माकं नेतृत्वे च पूर्णविश्वासः अस्ति इति विपक्षनेता अवदत्। पाकिस्तानदेशः अस्माकं केशमपि स्पृष्टुं न शक्नोति। अद्य भारतस्य सैन्यकौशलं दृष्ट्वा समग्रं विश्वं विस्मितः अस्ति। भारतस्य आत्मरक्षासाधनं वायुरक्षाजालं च आश्चर्यजनकम् अस्ति। पाकिस्तानस्य प्रत्येकं लघु बृहत् आक्रमणं असफलं भवति। भारतेन अधुना पाकिस्तानस्य प्रमुखानि सुरक्षाप्रतिष्ठानानि नष्टानि सन्ति। तेषां बहवः वायुसेनाः, वायुरक्षाव्यवस्थाः च नष्टाः सन्ति। भारतीयसेना भारतस्य सुरक्षायाः प्रतिज्ञा अस्ति। भारतस्य नेतृत्वं देशस्य सुरक्षायाः वचनम् अस्ति। पाकिस्तानस्य अस्माकं रक्षाकवचस्य प्रवेशः न सम्भवति। सः राज्यस्य जनानाम् आह्वानं कृतवान् यत् ते प्रशासनेन सह सहकार्यं कुर्वन्तु, तस्य निर्देशानाम् अक्षरशः अनुसरणं कुर्वन्तु। देशे राज्ये च कस्यापि प्रकारस्य अन्नस्य, रसदस्य च अभावः नास्ति। केन्द्रसर्वकारसहिताः सर्वैः उत्तरदायिसंस्थाभिः स्पष्टं कृतं यत् देशे सर्वेषां वस्तूनां भण्डारः पूर्णः अस्ति। अतः कस्यचित् आतङ्कस्य आवश्यकता नास्ति।

हिमसंस्कृतवार्ता: - कार्यालयीयः प्रतिनिधिः।

जम्मूकश्मीरस्य पुंछ क्षेत्रे शनिवासरे प्रातः पाकिस्तानी प्रहारैः हिमाचलस्य कांगड़ाजनपदस्य शाहपुरस्य सूबेदार मेजर पवनजरियालः बलिदानी अभवत्। सिहोलपुरीनिवासी ४८ वर्षीयः पवनः २५ पंजाबरेजिमेण्टे नियुक्तः आसीत्। प्रातः सार्धसप्तवादाने पाकिस्तानस्य गोलीकाण्डस्य सम्मुखीकरणं कुर्वन् देशस्य कृते स्वप्राणान् बलिदानं कृतवान् पवनस्य वृद्धः पिता गरजासिंहः अवदत् यत् देशस्य रक्षणं कुर्वन् स्वपुत्रः बलिदानं प्राप्तवान् इति सः गर्वितः अस्ति। पवनः मासद्वयानन्तरं निवृत्तः भवितुम् उद्यतः आसीत्। हुतात्मनः पवनस्य मर्त्य अवशेषं पुंछतः राजौरी नीत्वा औपचारिकतां सम्पन्नं कृत्वा पथमार्गेण शाहपुरं आनयिष्यते। हुतात्मा सैनिकः पवनः सीमायां स्थापितः आसीत्। अस्याः घटनायाः विषये सेना हुतात्मनः परिवाराय तत्कालं सूचनाम् अददत्।

रविवसरे हुतात्मनः पार्थिवशरीरं आगमिष्यति काङ्गड़ागण्डलस्य शाहपुरस्य सिहोलपुरीग्रामस्य सूबेदार मेजर

India Pak War- श्रीनगरात् ४० हिमाचलीछात्रान् आनेतुं हिमाचल पथ परिवहन निगमस्य (एचआरटीसी) बसयानं गतम्

हिमसंस्कृतवार्ता:- काङ्गड़ा। श्रीनगरात् हिमाचलसर्वकारेण हिमाचलस्य छात्रान् सुरक्षितरूपेण गृहम् आनेतुं प्रयत्नाः आरब्धाः। मुख्यमन्त्रिणः सुखविन्दरसिंह सुक्खोः ततः एतान् बालकान् आनेतुम् अनुरोधः कृतः, यस्मिन् मुख्यमंत्री एच. आर. टी. सी इत्यस्मै निर्देशं दत्तवान्, एच आर. टी. सी उपाध्यक्षः अजय वर्मा च स्वयं पठानकोटे एतत् कार्यं स्थले एव सम्पादयितुं संलग्नः अस्ति। कथ्यते यत् एचआरटीसी इत्यनेन जम्मूनगरं प्रति बसयानं प्रेषितम्, या पठानकोटतः अपराह्णे एकवादाने जम्मूनगरं प्रति प्रस्थितं, ततः सायं ७ वादने हिमाचलतः ४० बालकैः सह पुनः आगमिष्यति। हिमाचलस्य एते बालकाः अध्ययनार्थं श्रीनगरं गतवन्तः आसन्, तान् सुरक्षिततया गृहं प्रत्यागन्तुं सर्वकारः कार्यं कुर्वन् अस्ति। एचआरटीसी उपाध्यक्षः अजयवर्मा पठानकोटनगरे कार्यभारं स्वीकृत्य जसूरतः पठानकोटनगरं प्रति पञ्च शटलबसयानानि आरब्धवान् इति कथ्यते। एतेषु बसयानेषु आदिवसं

पठानकोटतः जसूरनगरं हिमाचलस्य जनाः आनीताः आसन्। पठानकोटमार्गेण बहिः गृहं प्रति आगच्छन्तः सर्वे हिमाचलीजनाः पुनः आनेतुं एचआरटीसी इत्यनेन एतादृशी व्यवस्था कृता। यतो हि एचआरटीसी इत्यस्य सर्वेषां मार्गाणां बसयानानि केवलं जसूरपर्यन्तं प्रेष्यन्ते, अतः पठानकोटतः जसूरपर्यन्तं शटलबसयानानि आरब्धानि सन्ति। एतानि बसयानानि केवलं दिवाकाले एव प्रचलन्ति। जम्मूकश्मीरसर्वकारेण सह चर्चा कृत्वा इतः HRTC बसयानं जम्मूनगरं प्रति प्रेषितम् अस्ति। श्रीनगरात् हिमाचलीबालान् वहन् बसयानं जम्मूनगरं प्रति आगच्छति। HRTC बसयानं जम्मूतः सायं ०७ वादने प्रत्यागमिष्यति। परन्तु तस्य चालकाय परिचालकाय च उक्तं यत् यदि सुरक्षाधिकारी तान् कुत्रचित् स्थगितुं वदति तर्हि ते अपि एतादृशी एव व्यवस्थाम् अनुसरन्तु इति। पाकिस्तानदेशात् क्षेपणास्त्राणि प्रक्षिप्तानि सन्ति, पठानकोटनगरस्य स्थितिः अपि गम्भीरा एव अस्ति। तत्र

केचन शैलाः अपि प्राप्ताः सन्ति। अस्य कारणात् स्थितिः द्वन्द्वपूर्णा अभवत् यस्मात् कारणात् अधुनेव एचआरटीसी इत्यस्य नियमितबसयानानि स्थगितानि आसन्। जसूरं यावत् एव बसयानानि प्रचलन्ति, रात्रौ सेवाः च पूर्णतया स्थगिताः न भवन्ति। अत्र एचआरटीसी इत्यनेन उक्तं यत् यत्र यत्र हिमाचलीजनाः स्वदेशं प्रत्यागन्तुं प्रवृत्ताः सन्ति, तत्र तत्र समस्यानां सम्मुखीकरणं कुर्वन्ति, तत्र ते सर्वकारेण वा एचआरटीसी-प्रबन्धनेन वा सम्पर्कं कर्तुं शक्नुवन्ति। तेषां कृते काश्चन व्यवस्थाः भविष्यन्ति। श्रीनगरे अध्ययनं कुर्वन्तः बालकाः येषां विषये एचआरटीसी इत्यनेन एषा व्यवस्था कृता तेषां पुनः आनेतुं मुख्यमन्त्रिणः अनुरोधः कृतः। अहं स्वयं पठानकोटनगरे अस्मि यत्र शटलबसयानैः जनाः आनीयन्ते। बसयानं जम्मूनगरं प्रेषितम् अस्ति या रात्रौ पुनः आगमिष्यति। हिमाचलीबालानां गृहं सुरक्षिततया नेष्यति।

- अजय वर्मा, उपाध्यक्षः, एचआरटीसी

'संस्कृतशास्त्रं तस्य च विविधायामाः' इति विषयमाधारिता सम्पन्ना अन्तराष्ट्रीय संगोष्ठी

हिमसंस्कृतवार्ता: अंकुशः पटना। वीएसजे महाविद्यालयेन, राजनगर तथा एमएलएस महाविद्यालयेन, सरिसबपाही विश्वविद्यालयस्य संस्कृतविभागेन, संयुक्तरूपेण 'संस्कृतशास्त्रं तस्य च विविधायामाः' इति विषयमाधारितया अन्तराष्ट्रीय संगोष्ठ्याः उद्घाटनं कृतम्। अतिथिभिः स्मारिकायाः विमोचनं सम्पन्नम्। ललितनारायणमिथिलाविश्वविद्यालयस्य, दरभङ्गायाः पीजी संस्कृतविभागस्य, वीएसजे महाविद्यालयस्य, राजनगर तथा एमएलएस महाविद्यालयस्य, सरिसबपाही, मधुबनी, संयुक्तसंविधानात् 'संस्कृतशास्त्रं तस्य च विविधायामाः' इति विषयमाधारितया द्विदिवसीया अन्तराष्ट्रीय संगोष्ठ्याः उद्घाटनं जुबलीहॉलमध्ये कृतम्।

कार्यक्रमस्य मुख्यातिथयः

विश्वविद्यालयस्य संस्कृतविभागाध्यक्षस्य डॉ. घनश्याममहतोः अध्यक्षतायाम् आयोजितमस्य उद्घाटनसत्रे महात्मा गांधी केन्द्रीयविश्वविद्यालयस्य, मोतिहारी कुलपति प्रो. सञ्जयः श्रीवास्तवः मुख्यातिथिरासीत्। कामेश्वरसिंहदरभङ्गासंस्कृतविश्वविद्यालयस्य पूर्वकुलपति प्रो. देवनारायणः झा सारस्वतातिथिरासीत्। संस्कृतविश्वविद्यालयस्य पूर्वप्रतिकुलपति प्रो. सिद्धार्थः शङ्करः सिंह बीजवत्कारः अभवत्। मानविकीसङ्घायाध्यक्षः प्रो. मञ्जुरायः विशिष्टातिथिरूपेण उपस्थिताः।

उद्घाटनं रितुकुमारी, भार्गवभारती च इत्येषां नेतृत्वे विश्वविद्यालयस्य कुलगीतगायनेन तथा दीपप्रज्वलनेन अभवत्। समापनं राष्ट्रगीतगायनेन सम्पन्नम्। संस्कृतस्वागतानां प्रियंकाकुमारी, माधुरी च ज्योति इत्येषां नेतृत्वे विभागस्य छात्राभिः प्रस्तुतम्।

प्रमुख विचाराः

प्रो. सञ्जयः श्रीवास्तवः अवदत् यत् मानवीय मूल्याणां सनातनधर्मस्य च भाषा संस्कृतं विकसितभारत-2047 निर्माणे महत्वपूर्ण भूमिकां वहति। संस्कृतं विना आयुर्वेदस्य, दर्शनशास्त्रस्य, ज्योतिषस्य च ज्ञानं न सम्भवति। संस्कृतं धर्मजातिविशेषे न सीमितम्। विविधैः माध्यमैः संस्कृताध्ययनस्य प्रचारः क्रियते। निकट भविष्ये संस्कृतभाषायाः लोकप्रियता अधिका भविष्यतीति आशा। प्रो. देवनारायणः झा अवदत् यत् विश्वस्य सर्वे ज्ञानानां मूलाधारः संस्कृतमेव। अधिकाध्ययनं साध्यते निरन्तराभ्यासेन च। मिथिलायाः भूमिः सम्पूर्णतीर्थरूपेण प्रसिद्धा अस्ति। मानवः धनतः न, किन्तु आत्मज्ञानतः तृप्तिं प्राप्नोति। प्रो. सिद्धार्थः शङ्करः सिंह अवदत् यत् संस्कृतसंगोष्ठी समसामयिकं विषयमस्ति। संस्कृतमन्त्राणां श्लोकानां च उच्चारणेन तन्त्रिकासु अङ्गेषु च सकारात्मकं प्रभावं भवति। संस्कृतज्ञानेन पुनः भारतं विश्वगुरुत्वेण प्रतिष्ठापयति।

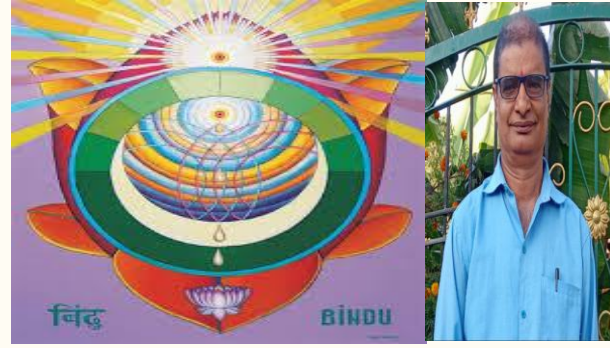
हिमाचलप्रदेशे चतुस्त्रिंशद्वर्षेभ्यः परं भूमिलेखपुस्तकं परिवर्त्यते, जनतायाः सुखलाभः भविष्यति

हिमसंस्कृतवार्ता: - डॉ पद्मनाभः। शिमला। हिमाचलप्रदेशे चतुस्त्रिंशद्वर्षाणां परान्ते भूमिलेखपुस्तकस्य परिवर्तनं भविष्यति। राज्यसत्ता राजस्वविभागस्य नवीनसंस्करणस्य प्रकाशनाय सिद्धिं करोति। अस्मिन् पुस्तके राजस्वविभागस्य अधिकारिणां जनानां च अधिकाराणां विस्तृतविवरणं भविष्यति। सीमांकनम्, भूमेः विभाजनम्, ततीमापत्रम्, जमाबन्दी-निर्माणस्य नियमाः च वर्णिताः भविष्यन्ति। प्रमाणपत्रं कियत्कालेन देयमिति अपि विस्तारतः निर्दिष्टं भविष्यति। ये अधिकारीजनाः समये भूमिसम्बद्धानि लेख्यपत्राणि जनानां कृते न प्रददति तर्हि तादृशी स्थितौ केन प्रकारेण तेषां विरुद्धं कार्यविधिः भविष्यति इति अपि निर्दिष्टं भविष्यति। राजस्वविभागात् प्राप्तविज्ञापनस्य अनुसारं संवत् 1992 अनन्तरं भूमिलेख-मैनुलस्य संशोधनं न जातम्। हिमाचलप्रदेशे

कांग्रेस-पक्षीयं वा भाजपापक्षीयं वा शासनं सन्, कोऽपि परिवर्तनं नाकरोत्। विधायिकायामपि परिवर्तनस्य चर्चाः जाताः। विधायकैः अपि परामर्शाः दत्ताः, किन्तु योजना फलीभूता नाभवत्। प्राचीनपद्धत्या एव कार्यं प्रवृत्तमासीत्। अस्मिन् विषये कांग्रेससत्ता परिवर्तनं कर्तुं संकल्पं कृतवती। अस्मिन् विषये राजस्वविशेषज्ञानं परामर्शाः प्राप्ताः। राजस्वमन्त्रिणा सह राजस्वाधिकारिणां अपि सभा सम्पन्ना। प्रदेशसत्ता भूमिलेख मानव निर्मितस्य (मैनुअलस्य) संशोधनं करोति। चतुस्त्रिंशद्वर्षेभ्यः अनन्तरं विस्तारितं संस्करणं भवति। मैनुअलं सिद्धम् अस्ति। शीघ्रं एव मन्त्रिमण्डलस्य सभायाः अनुमोदनार्थं समर्थ्यते। अस्य परिवर्तनस्य परिणामतः जनानां विश्रान्तिः लभ्यते।

- **ओंकारः शर्मा, अतिरिक्तमुख्यसचिवः (राजस्वविभागः)**

देहस्थिताः पञ्चकोशाः

असमप्रदेशीयः विज्ञानशिक्षकः, नारदोपाध्यायः

मनुष्यदेहः पञ्चकोशैः निर्मितः। अन्नमयः, प्राणमयः, मनोमयः, विज्ञानमयः, आनन्दमयः चेति एते पञ्चकोशाः मनुष्यदेहे विराजन्ते।

१) एतत् पाञ्चभौतिकं स्थूलशरीरम् अन्नमयं, यच्च अस्थितः तत्त्वापर्यन्तं पृथ्वीतत्त्वेन सम्बन्धितम्।

२) शरीरमनसोः मध्ये प्राणाः तिष्ठन्ति। ज्ञानकर्मसम्बद्धं समस्तं कार्यं मनसा प्रेरितः प्राणमयकोशः सम्पादयति। प्राणाः दशविधाः कथ्यन्ते, तेषु व्यानोदान-प्राण-समानापानाः मुख्याः। एवं धनञ्जय - नाग- कूर्म- कृच्छल- देवदत्ताः च गौणाः, अथवा उपप्राणाः कथ्यन्ते। श्वासप्रश्वास-आहाररसविभाजनं, मलनिष्कासनादिकं प्राणमयकोशस्य कार्यं भवति।

३) सूक्ष्मशरीरस्य प्रथमः क्रियाप्रधानभागः मनोमयकोशः उच्यते। अस्य कोशस्य अन्तर्गताः मनोबुद्धिचिन्ताहङ्काराः सन्ति। एतदेव अन्तःकरणचतुष्टयं नाम। एवं मनसा प्रेरितानि पञ्चकर्मिन्द्रियाणि बाह्यजगतः कार्य-व्यवहारादिकं सम्पादयन्ति।

४) सूक्ष्मशरीरस्य द्वितीयभागः, यः ज्ञानप्रधानः आख्यायते। अस्मिन् भागे मुख्यतः तत्त्वज्ञानयुता बुद्धिः, ज्ञानेन्द्रियाणि च विराजमानानि सन्ति। साधनबलेन, अस्यकोशस्य शुद्धिकरणेन च परमसाधकाः 'ऋतम्भरा' नामधेयां प्रज्ञाम् आत्मन्येव अनुभवयुः।

५) आनन्दमयकोशः विविधनामभिः ज्ञायते। यथा- हिरण्यमयकोशः, हृदयगह्वरः, हृदयाकाशः, कारणशरीरं, लिङ्गशरीरम् इत्यादयः। हृद्देशः हि अस्य निवासक्षेत्रम्। आन्तरिकजगता सह एतस्य मुख्यसम्बन्धः भवति, बाह्यजगता सह चेत् न्यूनसम्बन्धः। परमसाधकः ध्यानसाधनया अस्य कोशस्य शुद्धीकरणेन परमतत्त्वभूतं परमात्मानम् अधिगच्छतीति।

महाराणः प्रतापः भारतभूमेः स्वाभिमानः - पवनः राठौरः, संस्थापकः - न्यायमञ्चः

हिमसंस्कृतवार्ता:। शुक्रवासरे - बेलीमार्गे स्थिते राजाबाजारप्रदेशे न्यायमञ्चस्य बिहारराज्यकार्यालये आयोज्यमाने कार्यक्रमे न्यायमञ्चस्य संस्थापकः पवनः राठौरः वीरत्व-शौर्य-त्याग-स्वाभिमानानां प्रतिमूर्तेः शूरवीरस्य महाराणप्रतापस्य जयन्त्याः निमित्तम् तस्य तैलचित्रे पुष्पार्पणं कृत्वा श्रद्धाञ्जलिं समर्पितवान्। अस्मिन् अवसरि पवनः राठौरः अवदत् यत् - महाराणप्रताप इव महापराक्रमी योद्धा स्वाभिमानशीलः च पुरुषः भारतभूमौ अपरः न जातः। महाराणः स्वाभिमानस्य रक्षणाय तृणात्रमपि सेवनं कृतवान्, तथापि मुगलशासनसहितं कदापि समन्वयं न कृतवान्। महाराणप्रतापः भारतभूमेः स्वाभिमानरूपः यो यदा कदा अपि स्वाभिमानं न परित्यक्तवान्, यः राष्ट्रस्य स्वाभिमानस्य प्रतीकरूपेण प्रकटितः। यदा स्वाभिमानस्य रक्षणे चर्चा भविष्यति तदा भारतस्य इतिहासे महाराणस्य स्थानं शाश्वतं भविष्यति। अनन्तरं पवनः राठौरः अवदत् यत् - भारतस्य इतिहासः शूरवीरैः परिपूर्णः अस्ति, किन्तु यदा सर्वाधिकं महापुरुषाणां मध्ये योद्धारूपेण कीर्तने कर्तव्ये तदा महाराणप्रतापस्य सदृशः महायोद्धा कश्चन न भविष्यति। ते अद्वितीययोद्धाः आसन्। ये राष्ट्रस्य अस्मितायै स्वं सर्वस्वं न्यस्तवन्तः।

ऑपरेशन सिंदूर इत्यस्य अन्तर्गतं पाकिस्ताने जैश-ए-मोहम्मद अथ च लश्कर-ए-तैयबा इत्यनयोः आतङ्कि-गुल्मयोः पञ्च कुख्याताः आतंकवादिनः व्यापादिताः

हिमसंस्कृतवार्ता: - भारतीयसशस्त्रबलैः पाकिस्तानेन कृत उत्तेजक कार्याचरणानां प्रत्युत्तरे तस्य प्रौद्योगिक्याधारभूत संरचनायां, नेतृत्व-नियंत्रण केन्द्रयोः, रडार यन्त्र-स्थलेषु, शस्त्रभण्डारेषु सैन्यलक्ष्येषु च सटीकप्रहारः कृतः। भारतेन भारतीययुद्धविमानैः वायुप्रक्षेपास्त्राणां उपयोगेन रफीकी, मुरिद, चकलाला, रहीमयार खान इत्यादिसु स्थलेषु लक्ष्यं कृतम्। नवदेहल्याम् ऑपरेशन सिन्दूर विषये वार्ताहर सम्मेलने विंग कमांडर व्योमिकासिंहः सशस्त्रसेनया कृतानां कार्याणां विवरणं प्रदत्तवती। सा सूचितवती यत् पाकिस्तानसैनिकाः अग्रिमक्षेत्राणि प्रति वर्धन्तः दृष्टाः। एतेषां अभिप्रायं स्पष्टं दृश्यते यत् पाकिस्तानं स्थितिं इतोपि गभीरं कर्तुम् इच्छति। सा प्रतिपादितवती यत् भारतीयसशस्त्रसेनाः परिचालनसज्जतायाः अवस्थायां सन्ति, सर्वेषां शत्रुकार्याणां प्रभावीरूपेण प्रतिकारः च कृतः। विङ्ग-कमाण्डर व्योमिकासिंहः अवदत् यत् पाकिस्तानस्य कार्याचरणस्य प्रतिक्रियारूपेण भारतीयसशस्त्रसेनया केवलं चिह्नितेषु सैन्यलक्ष्येषु एव सटीकप्रहारः कृतः। सा अवदत् यत् पसुर-सियाल्कोट-क्षेत्रयोः विमानस्थानकयोः च रडार-स्थलानि अपि लक्षितानि। विङ्गकमाण्डर व्योमिकासिंहः सूचितवती यत् पाकिस्तानसेना झोन् यन्त्राणि, दीर्घदूरपर्यन्तं प्रक्षेप्य-अस्त्राणि, योधि विमानानि च उपयुज्य पश्चिमसीमायां निरन्तरं आक्रमणं करोति। सा अवदत्, भारतेन प्रभावीरूपेण आक्रमणानि निष्प्रभावीकृतानि। विङ्ग कमांडर अवदत् यत् पाकिस्तानपक्षः श्रीनगरतः छलियापर्यन्तं षड्विंशत्यधिकेषु स्थानेषु वायुमार्गेण प्रविष्टुं प्रयतते स्म, तैः उधमपुर, भुज, पठानकोट, बठिंडा इत्यत्र वायुसेनास्थानकेषु देशस्य

उपकरणानां, कर्मचारिणां च क्षतिं कृतवन्तः। करनल कुरैशी इत्यनया उक्तं यत् पाकिस्तानेन पञ्जाबस्य वायुसेनास्थानकं लक्ष्यं कर्तुं उच्चगति प्रक्षेपास्त्राणां प्रयोगः कृतः तथा च ते श्रीनगर, अवन्तिपुर, उधमपुर इत्येतेषु स्वास्थ्य-सुविधासु विद्यालयेषु च आक्रमणं कृतवन्तः। सा अवदत्, भारतीयसशस्त्रसेना स्थितिम् अप्रवर्धनाय प्रतिबद्धा अस्ति, यद्यपि पाकिस्तानः प्रतिकारं न कुर्यात्। विङ्गकमाण्डर व्योमिकासिंहः अपि पाकिस्तानस्य दुर्भावनापूर्ण मिथ्या सूचना-प्रसाराभियानम् अपि सूचितवती यत् ते भारतीय-एस-चतुःशतं-प्रणालीं नष्टं कृतवन्तः, सूरतगढ-सिरसा-नगरयोः विमानक्षेत्रौ चापि नष्टं कृतवन्तः। पाकिस्तानेन प्रसारितानि एतानि मिथ्या-भ्रामक साक्ष्याणि सा निर्विवादरूपेण अस्वीकृतवती। वार्ताहर सम्मेलनावधौ भारतेन पाकिस्तानस्य प्रचारस्य प्रतिकारार्थं स्वविमानस्थानकानि अक्षतिग्रस्तानि दर्शयन्तः समयमुद्घितचित्रमपि प्रकाशितम्। पाकिस्तानप्रशासनेन अभिमतं प्रकाशितम् यत् सिरसा-सूरतगढयोः च विमानस्थानकौ तेषां शस्त्रव्यवस्थायाः लक्ष्यं कृतम्। विदेशसचिवः विक्रममिस्त्री अवदत् यत्, पाकिस्तानस्य एव पदक्षेपेण उत्तेजनं, व्याप्तिः च अभवत् तथा च पाकिस्तानस्य कार्याणां प्रतिक्रियारूपेण भारतेन मापित-प्रतिक्रिया प्रदत्ता। विदेशसचिवः बोधितवान् यत् पाकिस्तानदेशः विशेषतया जम्मू-कश्मीर-पञ्जाब-राज्ययोः नागरिकान् नागरिकाधारभूतसंरचनान् लक्ष्यं कृत्वा निन्दनीयं अभियानं निरन्तरं प्रचालयति।

"विनोदकणिका"

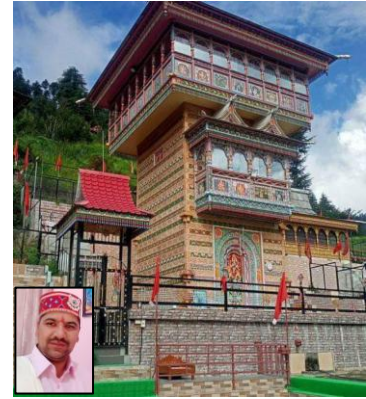
{१} यदि एका स्त्री त्वां इच्छति तदा त्वं एकः पतिः अथवा प्राणवल्लभः। यदा बहवः स्त्रियः इच्छन्ति तदा त्वं एकः आदर्शः व्यक्तिः। यदा सहस्रशः स्त्रियः इच्छन्ति तदा त्वं साहित्यिकः, कलाकारः, नेता, अभिनेता वा अस्ति, किन्तु नगर्यां सर्वाः स्त्रियः यदि त्वां इच्छन्ति तर्हि त्वं "जलपूरिका" विक्रेता असि निश्चयेन।

{२} पत्नी- पाकिस्तान द्वयोऽपि एकराश्याः स्तः। कदा युद्धम् आरभ्यते वयं ज्ञातुम् असमर्थाः। भारतम् पतिश्च एकराश्याः! कियत्कालपर्यन्तं सहिष्येते?

-डा. वर्षा प्रकाश टोणगांवकर
पुणे, महाराष्ट्रम्

श्रीनागराजस्तोत्रम्

देवदारु-वने रम्ये, देवभूमे शुभे स्थले।
भमराड़ाख्ये ग्रामे, नागराजो विराजते॥१॥
रत्नमालाविभूषो यो, दीप्यमानः फणाधरः।
भक्तवश्यो दयानाथः, सदा नागः प्रसीदतु॥२॥
स्निग्धवदन-शान्तात्मा, सौम्यरूपो दयामयः।
सर्वभूतहिते रतः, नमोऽस्तु नागराज ते॥३॥
यस्य नामस्मरणेन, दोषदुःखं विनश्यति।
तं वन्दे नागराजं वै, तेजोमण्डलमण्डितम्॥४॥
भक्तः शरणमायाति, ये तव चरणौ प्रभो।
तस्य तापादिदुःखानि, नश्यन्ति द्रुतमेव हि॥५॥
जय जय नागराजेन्द्र, भमराड़ाविलासक।
सदा भव वरं दाता, सर्वरक्षक शुभप्रदः॥६॥
प्रातःकाले पठेत्रित्यं, श्रद्धया यो नरः शुभम्।
सर्वान् कष्टान् विनिर्जित्य,
लभते परमानं शुभम्॥७॥
जय हो नागराजाय,
नित्यं जय जयकारिणे।
भक्तारक्षा-परायैव, न
मस्ते नागसत्तमे॥८॥
इति श्रीभमराड़ा-निवासिनं
नागराजं प्रति स्तोत्रं सम्पूर्णम्॥
रचयिता आचार्य डॉ. विशाल भारद्वाज

असदुद्दीन ओवैसी पाकिस्तानस्य उपरि आक्षेपं कृतवान् यत् इस्लामधर्मस्य उपयोगः मुखौटरूपेण अवैधकार्यं गोपयितुं भवति स्म इति

हिमसंस्कृतवार्ता:। अखिलभारतीय मजलिस-ए-इतेहादुल मुस्लिमीन-प्रमुखः असदुद्दीन ओवैसीः पाकिस्तानं घोररूपेण लक्ष्यं कृतवान्। सः अवदत् यत् पाकिस्तानः सहजतया विस्मरति यत् भारते २३ कोटिभ्यः अधिकाः मुसलमानाः निवसन्ति। अस्माकं पूर्वजाः जिन्ना इत्यनेन प्रस्तावितं 'द्वाराष्ट्रसिद्धान्तम्' अङ्गीकृतवन्तः। वयं भारतं स्वदेशं स्वीकृतवन्तः अत्रैव तिष्ठामः। पाकिस्तानदेशः धर्मस्य नाम्ना भारतस्य विभाजनं कर्तुम् इच्छति। ते भारतीयमुसलमानानां, हिन्दुनां, अन्यसमुदायस्य च मध्ये तनावं सृजितुं इच्छन्ति। यदा ते 'द्वाराष्ट्रसिद्धान्त' इति वदन्ति तदा ते अफगानिस्तानसीमाचौके किमर्थं बमप्रहारं कुर्वन्ति, इराणस्य सीमाचौके किमर्थं बमप्रहारं कुर्वन्ति? पाकिस्तानस्य गहनराज्यं स्वस्य सर्वाणि अवैधकार्याणि गोपयितुं इस्लामधर्मस्य मुखौटरूपेण उपयोगं कुर्वन् अस्ति। असदुद्दीन ओवैसी इत्यनेन उक्तं यत् पाकिस्तानप्रायोजितस्य आतङ्कवादस्य विरुद्धं यत् एकतां सर्वसम्मतिः च अहं पश्यामि तत् प्रचण्डम् अस्ति। देशः एकीकृतः अस्ति। अस्माभिः एकीकृत्य भारते पाकिस्तानप्रायोजितस्य आतङ्कवादस्य समाप्तिः भवतु इति सुनिश्चितं कर्तव्यम्।

